

Brusel 25. listopadu 2022
(OR. en)

14736/22

Interinstitucionální spis:
2021/0213(CNS)

FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh směrnice Rady, kterou se mění struktura rámcových předpisů Unie o zdanění energetických produktů a elektřiny (přepracované znění) – politická rozprava

S cílem poskytnout vodítko pro politickou rozpravu, která se bude konat během zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci dne 6. prosince 2022, vypracovalo předsednictví poznámku s otázkami uvedenou v příloze níže.

Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby vzal poznámku i otázky vypracované předsednictvím na vědomí a postoupil je pro účely výše uvedené politické rozpravy Radě.

Rada pro hospodářské a finanční věci se vyzývá, aby uspořádala politickou rozpravu na základě otázek připravených předsednictvím.

Revize směrnice o zdanění energie

Poznámka předsednictví

I. ÚVOD

1. Dne 14. července 2021 předložila Komise návrh směrnice Rady, kterou se mění struktura rámcových předpisů Unie o zdanění energetických produktů a elektřiny (přepracované znění)¹ (dále jen „návrh směrnice o zdanění energie“).
2. Návrh směrnice o zdanění energie je nedílnou součástí balíčku „Fit for 55“², a přispívá tudíž k plnění ambiciózních cílů EU snížit do roku 2030 emise alespoň o 55 % oproti úrovním z roku 1990 a dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.
3. Návrh směrnice o zdanění energie sleduje tyto cíle:
 - a) stanovit přizpůsobený rámec, který umožní přispět k cílům EU pro rok 2030 a k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 v souvislosti se Zelenou dohodou pro Evropu. To by zahrnovalo sladění zdanění energetických produktů a elektřiny s politikami EU v oblasti energetiky, životního prostředí a klimatu, což by přispělo k úsilí EU o snížení emisí;
 - b) vytvořit rámec, který ochrání a zlepší vnitřní trh EU, a to tak, že se aktualizuje rozsah zdanitelných energetických produktů a struktura sazeb a zároveň se racionalizuje využívání daňových výjimek a snížení daní, která využívají členské státy, a
 - c) zachovat schopnost vytvářet příjmy pro rozpočty členských států.
4. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko dne 20. ledna 2022³ a Evropský výbor regionů dne 27. dubna 2022⁴. Evropský parlament zatím stanovisko nezaújal.

¹ Dokument ST 10872/21.

² Dokument ST 10849/21.

³ Dokument ST 5615/22.

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-cs.docx/content>

II. SOUČASNÝ STAV

5. Technickou analýzu návrhu směrnice o zdanění energie zahájila Pracovní skupina pro daňové otázky (nepřímé zdanění – spotřební daně / zdanění energie) v září 2021. Během slovinského předsednictví dne 7. prosince 2021 vzala Rada pro hospodářské a finanční věci v rámci bodů „A“ na vědomí zprávu předsednictví o pokroku týkající se návrhů z balíčku „Fit for 55“, jimiž se zabývala Rada ECOFIN, včetně návrhu směrnice o zdanění energie⁵. Během francouzského předsednictví dne 17. června 2022 vzala Rada pro hospodářské a finanční věci v rámci bodů „A“ na vědomí zprávu předsednictví o pokroku týkající se návrhu směrnice o zdanění energie⁶.
6. Na základě pokroku dosaženého předchozími předsednictvími české předsednictví na návrhu směrnice o zdanění energie intenzivně pracovalo. Jeho cílem bylo v práci na tomto návrhu co nejvíce pokročit. Technické posuzování návrhu probíhalo na zasedáních Pracovní skupiny pro daňové otázky ve dnech 19. července, 12. září, 12. října, 10. listopadu a 17. listopadu 2022.
7. V červenci 2022 předložilo české předsednictví kompromisní znění obsahující celý návrh směrnice o zdanění energie a pro následná zasedání Pracovní skupiny pro daňové otázky vypracovalo revidovaná kompromisní znění. Nejnovější kompromisní znění předsednictví je uvedeno v dokumentu WK 14524/2022.
8. České předsednictví poskytlo Pracovní skupině pro daňové otázky rozsáhlá vysvětlení, mimo jiné ve formě informativních poznámek ke konkrétním tématům, což delegace ocenily. České předsednictví se zabývalo širokou škálou otázek vznesených delegacemi a podařilo se mu sblížit názory a nalézt kompromisní řešení a zároveň respektovat dlouhodobé cíle EU v oblasti životního prostředí.

⁵ Dokument ST 14574/21.

⁶ Dokument ST 9874/22.

9. Mezi nejvíce diskutovaná témata během českého předsednictví, jimž členské státy obecně vyjádřily širokou podporu, patřila tato:
- a) zrušení zásady „stejně úrovně zdanění“ v rámci stejné kategorie produktů s cílem poskytnout členským státům větší flexibilitu při stanovování jejich daňových politik s ohledem na dostatečné dosažení environmentálních cílů prostřednictvím vertikálního pořadí kategorií a zabránit paradoxním situacím, kdy by vnitrostátní sazby daní z produktů musely být sníženy, čímž by se v některých členských státech snížily daňové příjmy;
 - b) nezávislé zdanění elektřiny, aniž by se odkazovalo na energetické produkty, s cílem umožnit členským státům uplatňovat daňovou politiku, která je lépe přizpůsobena jejich potřebám;
 - c) daňové zacházení s nejcitlivějšími produkty, včetně možnosti uplatňovat časově omezené odchylky pro tyto produkty (biomasa, zemní plyn, zkapalněný ropný plyn, vodík atd.), aby měly členské státy větší flexibilitu pro přizpůsobení;
 - d) opětovné zavedení koncepce zdanění elektřiny a zemního plynu v závislosti na jejich kvantitativní úrovni spotřeby a využití pro obchodní i neobchodní účely;
 - e) postupné zvyšování minimální úrovně zdanění v EU (ve dvou krocích) s cílem poskytnout členským státům vyšší úroveň právní jistoty a snížit administrativní zátěž při provedení ve vnitrostátním právu;
 - f) poskytnutí možnosti, aby členské státy do určité míry vymezily pojem zranitelných domácností s přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám a sociálnímu hledisku obecně;
 - g) definování obnovitelných a nízkouhlíkových produktů, zejména začlenění definic do směrnice o zdanění energie namísto odkazu na nedaňové právní akty;
 - h) daňové zacházení se smíšenými produkty, zejména přizpůsobení systému praktickým potřebám podniků a daňových správ, zvýšení odolnosti systému, pokud jde o daňové podvody, a zvýšení jeho právní jistoty;
 - i) vyjasnění definic metalurgických a mineralogických procesů a stanovení časového rámce pro jejich zdanění;
 - j) zavedení možnosti, aby členské státy výhledově uplatňovaly zdanění elektřiny používané pro účely provozu železniční dopravy, metra, tramvají a trolejbusů.

Přestože se české předsednictví domnívá, že jednání o výše uvedených tématech probíhala na úrovni Pracovní skupiny pro daňové otázky efektivně, stále zbývá dokončit jisté technické úkony s cílem dosáhnout řešení přijatelného pro všechny členské státy. Některé členské státy dosud nejsou s to znění předsednictví podpořit, nebo vznesly výhradu přezkumu. Většina členských států nicméně k navrhovaným změnám a k dalšímu postupu vyjádřila kladné stanovisko.

10. Mezi témata projednáváná během českého předsednictví, u nichž bylo do určité míry dosaženo pokroku, ale je stále zapotřebí další práce, patří tato:

- a) tempo postupného provádění nových pravidel a zrušení některých výjimek pro odvětví letecké a námořní dopravy, včetně rybolovu, při současném zohlednění zeměpisných zvláštností členských států;
- b) minimální úrovně zdanění v EU s přihlédnutím k environmentálním cílům návrhu směrnice o zdanění energie (například byl projednáván postupný dvoufázový přístup, dosud však nebyla zahájena diskuse o přesných úrovních zdanění);
- c) více času na přizpůsobení se novým pravidlům s pomocí různých přechodných období, která by měla být zvážena společně v celém rámci budoucí směrnice o zdanění energie a také v kontextu současných geopolitických okolností a skladby zdrojů energie členských států;
- d) vzájemné působení budoucí směrnice o zdanění energie a dalších předpisů zahrnutých do balíčku „Fit for 55“, jako je revize systému EU pro obchodování s emisemi⁷, a také pravidel státní podpory (zejména obecného nařízení o blokových výjimkách, které je v současné době revidováno).

Navzdory intenzivní práci na směrnici o zdanění energie se v důsledku komplikovanosti tohoto spisu dosud nepodařilo dosáhnout dohody. České předsednictví je však toho názoru, že členské státy jsou odhodlány na návrhu nadále pracovat, zejména pokud jde o výše uvedená témata, s cílem nalézt kompromisní řešení a dosáhnout co nejdříve jednomyslné dohody.

⁷ Dokument ST 10875/21.

III. OTÁZKY URČENÉ MINISTRŮM

11. S ohledem na výše uvedené skutečnosti a s cílem získat politické pokyny pro další postup ohledně návrhu směrnice o zdanění energie se ministři vyzývají, aby se vyjádřili k těmto otázkám připraveným předsednictvím:

1) Souhlasíte s tím, že další práce by měla vycházet z pokroku, jehož bylo v souvislosti s návrhem směrnice o zdanění energie dosud dosaženo, a umožnit členským státům splnit dlouhodobé cíle EU v oblasti životního prostředí a zároveň jim poskytnout dostatečnou flexibilitu s ohledem na jejich vnitrostátní daňové systémy a zajistit hladké fungování vnitřního trhu?

2) S ohledem na skutečnost, že návrh směrnice o zdanění energie je součástí balíčku „Fit for 55“, souhlasíte s tím, že budoucí práce by měla usilovat o dosažení kompromisu, který zajistí rovnováhu mezi minimálními úrovněmi zdanění v EU a délkou přechodných období, aby byly zohledněny hospodářské, geopolitické, zeměpisné a sociální podmínky členských států, zejména ve vztahu k nejcitlivějším odvětvím?
